

HET ALLES

DAVE EGGERS BIJ DE BEZIGE BIJ

De Cirkel

HET ALLES

of

EINDELIJK
ORDE
OP ZAKEN

of

DE LAATSTE DAGEN
DER VRIJE WIL

of

DE WERELD
GAAT AAN
ONBEPERKTE KEUZE
TEN ONDER

Dave Eggers

Vertaald door Lidwien Biekman,
Elles Tukker en Gerda Baardman

2021
DE BEZIGE BIJ
AMSTERDAM

Voor V

Dit is een roman, dus fictie. Niets wat erin wordt beschreven is werkelijk gebeurd, hoewel veel ervan waarschijnlijk wel staat te gebeuren. In dat geval wordt het vanzelf non-fictie.

Copyright © 2021 Dave Eggers
Copyright Nederlandse vertaling © 2021 Lidwien Biekmann, Elles
Tukker en Gerda Baardman
Oorspronkelijke titel *The Every*
Oorspronkelijke uitgever McSweeney's Books, San Francisco
Omslagontwerp Eve Weinsheimer/Moker Ontwerp
Omslagillustratie Jessica Hische (Frans Sturges Reprs.)
Vormgeving binnenwerk Perfect Service, Reeuwijk
Druk- en bindwerk Wilco, Amersfoort
ISBN 978 94 0314 911 0
NUR 302

Wat andere getallen: 45.9; 17—982. 788.
J—9,001—465. 33.7/4/1776

debezigebij.nl

Bij de productie van dit boek is gebruikgemaakt van papier dat het keurmerk van de Forest Stewardship Council (FSC®) mag dragen.
Bij dit papier is het zeker dat de productie niet tot bosvernietiging heeft geleid.

‘Geef de mensen een nieuw woord, en ze denken dat ze met
een nieuw feit te maken hebben.’

– Willa Cather

‘Als een idee op het eerste gezicht niet absurd lijkt, wordt het niks.’

– Albert Einstein

‘Is er misschien naast het aangeboren verlangen naar vrijheid ook een
instinctieve behoefte aan onderwerping?’

– Erich Fromm

HOOFDSTUKKEN

MET LEESTIJD (CA.), MATCH % (EXACT), EN
AGGREGATIE LEZERSSCORE

I	Genesis	13
II	Die man paaien	19
III	Wandkleden weven	30
IV	Jennifer Save Me	42
V	Carlo en Shireen: Mate van ontzag	47
VI	The Lower Lost	57
VII	Onbevlekte ontvangenis	65
VIII	Waarom mogen wij geen spullen hebben	82
IX	Hij houdt van haar, zij bedankt hem	91
X	Oceaanregen	97
XI	To An Athlete Dying Young	108
XII	Bewijs van het krimpen van de ziel, deel 1	113
XIII	De weg van alle vlees	122
XIV	De steekproef uitbreiden	131
XV	Een simpel plan	139
XVI	Keuzedwang	141
XVII	De werken van onze vrucht	153
XVIII	Hoe deze tekst te lezen	164
XIX	Waar ideeën vandaan komen	178
XX	Waar slechte ideeën vandaan komen	186
XXI	De langste dag	191
XXII	Dertien manieren van kijken	207
XXIII	To Joan: The Keen Stars Were Twinkling	218
XXIV	Ode aan een Grieks lam	224
XXV	Bewijs van het krimpen van de ziel, deel 2	229
XXVI	Beheerst en tevreden	236
XXVII	Uw grillen, hun pijn	258
XXVIII	Onvoltooid verleden	271
XXIX	Spoedig einde aan een voorbijgaande dreiging	283
XXX	Op het ziekbed	291

XXXI	De overwinnaar krijgt de buit	300
XXXII	Dreigend onweer	312
XXXIII	See Me, Hear Me, Save Me	319
XXXIV	Wat ik wilde zeggen	338
XXXV	De waanzinnige ondervraging	350
XXXVI	The Pinnacles	364
XXXVII	De EveryThrow	374
XXXVIII	Toen gebeurde het	381
XXXIX	Lady Lazarus	388
XL	Volmaaktheid als gewoonte	395
XLI	Je bent er weer	406
XLII	Gregory's Girl	412
XLIII	In binnen- en buitenland	423
XLIV	Prometheus geboeid	432
XLV	Economische consensus (Keuzevrij)	452

I	12 min lezen		88% match		Score: 86.67	XXV	07 min		18% match		Score: 01.54
II	11 min lezen		81% match		Score: 82.18	XXVI	12 min		23% match		Score: 34.87
III	14 min lezen		67% match		Score: 89.22	XXVII	09 min		98% match		Score: 81.77
IV	66 min lezen		97% match		Score: 61.34	XXVIII	11 min		91% match		Score: 86.08
V	81 min lezen		91% match		Score: 71.45	XXIX	41 min		67% match		Score: 45.68
VI	09 min lezen		34% match		Score: 78.91	XXX	34 min		34% match		Score: 90.67
VII	23 min lezen		55% match		Score: 98.33	XXXI	23 min		37% match		Score: 45.67
VIII	45 min lezen		28% match		Score: 90.12	XXXII	07 min		66% match		Score: 76.01
IX	78 min lezen		13% match		Score: 76.89	XXXIII	08 min		61% match		Score: 26.17
X	91 min lezen		76% match		Score: 45.87	XXXIV	76 min		74% match		Score: 88.60
XI	10 min lezen		92% match		Score: 41.45	XXXV	44 min		71% match		Score: 81.41
XII	10 min lezen		83% match		Score: 09.18	XXXVI	22 min		80% match		Score: 99.67
XIII	10 min lezen		89% match		Score: 14.66	XXXVII	18 min		76% match		Score: 82.27
XIV	13 min lezen		44% match		Score: 56.86	XXXVIII	12 min		23% match		Score: 80.98
XV	32 min lezen		67% match		Score: 42.81	XXXIX	56 min		11% match		Score: 76.01
XVI	23 min lezen		33% match		Score: 93.87	XL	12 min		65% match		Score: 86.67
XVII	92 min lezen		39% match		Score: 91.65	XLI	09 min		88% match		Score: 67.02
XVIII	64 min lezen		46% match		Score: 84.02	XLII	22 min		91% match		Score: 81.98
XIX	32 min lezen		53% match		Score: 86.43	XLIII	17 min		02% match		Score: 34.92
XX	11 min lezen		94% match		Score: 88.12	XLIV	23 min		76% match		Score: 90.02
XXI	07 min lezen		63% match		Score: 90.22	XLV	11 min		81% match		Score: 88.91
XXII	01 min lezen		78% match		Score: 81.33	Dankw	14 min		76% match		Score: 75.81
XXIII	88 min lezen		75% match		Score: 44.63	Noot 1	10 min		51% match		Score: N/B
XXIV	76 min lezen		84% match		Score: 58.04	Noot 2	88 min		67% match		Score: 100.91

Dit verhaal speelt zich af in de nabije toekomst. Probeer niet te achterhalen wanneer precies. Eventuele anachronismen zijn opzettelijk. Alle fouten op het gebied van techniek, chronologie of oordeel zijn doelbewust gemaakt om u beter van dienst te zijn.

I

Delaney kwam vanuit de duistere metro in een wereld van zuiver licht. Het was onbewolkt en om het hele eiland glinsterde het water, zo fel dat ze haar ogen moest afschermen. Ze draaide zich om van de baai en liep een meter of dertig naar de campus van de Every. Dat ze met de metro was gekomen en nu in haar eentje naar het hek kwam, zonder auto, was hier merkwaardig en bracht de twee beveiligers in het wachthuisje in verwarring. Hun domein was van glas, piramidevormig, leek op de top van een kristallen obelisk.

‘Ben je komen lopen?’ vroeg een van de beveiligers, Rowena volgens haar naambordje; ze was een jaar of dertig, had ravenzwart haar en droeg een fris geel shirt, zo strak als een fietspakje. Ze lachte, ontblootte een vertederend spleetje tussen haar voortanden.

Delaney noemde haar naam en zei dat ze een sollicitatiegesprek had met Dan Faraday.

‘Vinger alsjeblieft?’ zei Rowena.

Delaney legde haar duim op de scanner waarna er op Rowena’s scherm een mozaïek van foto’s, filmpjes en gegevens verscheen. Er waren foto’s van Delaney bij die ze zelf nog nooit had gezien – was dat een benzinepomp in Montana? Op sommige foto’s stond ze een beetje gebogen, het gevolg van de groeispurt in haar puberteit. Ze ging meer rechtop staan en liet haar blik over de beelden glijden waarop ze haar park-rangeruniform droeg, in een winkelcentrum in Palo Alto zat, of in een bus, zo te zien in Twin Peaks.

‘Je haar is gegroeid,’ zei Rowena. ‘Maar het is nog wel kort.’

Delaney haalde in een reflex haar hand door haar dikke, zwarte haar.

‘Hier staat dat je groene ogen hebt,’ zei Rowena. ‘Maar ze lijken eerder bruin. Kun je wat dichterbij komen?’

Delaney kwam dichterbij.

‘Ja! Mooi!’ zei Rowena. ‘Ik zal Dan bellen.’

Terwijl Rowena met Faraday belde, was de tweede beveiliging, een stuurse, broodmagere man van een jaar of vijftig, met een andere bezoeker bezig, een probleemgeval. Er was een witte bestelbus aan komen rijden en de bestuurder, een man met een rode baard die hoog boven het raam van de bewakers uittorende, zei dat hij een bestelling kwam afleveren.

‘Wat voor bestelling?’ vroeg de magere bewaker.

De chauffeur keek even achterom, alsof hij zich ervan wilde vergewissen dat zijn beschrijving klopte. ‘Een stel manden. Cadeaumanden. Met knuffeldieren, chocola, dat soort spul,’ zei hij.

Nu ging Rowena, die naar Delaney aannam het alfavrouwtje was in de glazen obelisk, zich ermee bemoeien. ‘Hoeveel manden?’ vroeg ze.

‘Geen idee. Een stuk of twintig,’ zei de chauffeur.

‘En is er iemand die ze verwacht?’

‘Weet ik niet. Misschien is het voor jullie klanten of zo?’ zei de chauffeur, die opeens nogal vermoeid klonk. Dit gesprekje duurde duidelijk al veel langer dan hij gewend was. ‘Of gewoon cadeautjes voor de mensen die hier werken.’ Hij pakte een tablet van de passagiersstoel en tikte er een paar keer op. ‘Hier staat dat ze voor Regina Martinez van het Initiative K Team zijn.’

‘En wie is de afzender?’ Rowena klonk nu bijna geamuseerd. Het was duidelijk, althans voor Delaney, dat deze bestelling niet zou worden afgeleverd.

De chauffeur keek weer op zijn tablet. ‘Hier staat als afzender M-D-S. Meer niet, M-D-S.’ Hij klonk inmiddels enigszins fatalistisch. Zou het uitmaken, leek hij te denken, als hij wist waar die letters voor stonden?

Rowena’s gezicht verzachtte. Ze zei op gedempte toon iets in een microfoon, kennelijk praatte ze tegen een andere beveiligingsfalanx, ergens in de Every. ‘Laat maar, ik weet het al. Dat wordt een retour.’ Ze keek de chauffeur met een schuin hoofd vriendelijk aan. ‘Je kunt daar wel keren.’ Ze wees naar een doodlopend stukje weg vijftien meter verderop.

‘Dus ik moet die manden hier afgeven?’

Rowena lachte weer. ‘O nee. We kunnen je...’ – de korte stilte leek bedoeld om voldoende venijn te verzamelen voor het volgende, voorheen zo vriendelijke woord – ‘... manden niet accepteren.’

De chauffeur hief zijn handen ten hemel. ‘Ik bezorg al tweeëntwintig

jaar en niemand heeft ooit een levering geweigerd!’ Hij keek Delaney aan, die nog steeds naast het gebouwtje stond, alsof hij in haar een potentiële bondgenoot zag.

Ze wendde haar blik af, naar het hoogste gebouw van de campus, de met aluminium beklede kurkentrekkertoren van Algo Mas, de algoritme-denktank van het bedrijf.

‘Ten eerste,’ verklaarde Rowena, duidelijk niet geïnteresseerd in de staat van dienst van de chauffeur, ‘voldoet je zending niet aan de veiligheidseisen. We zouden al die...’ – opnieuw die afkeurende toon – ‘*manden* van je moeten scannen en dat gaan we niet doen. Op de tweede plaats kunnen wij volgens onze beleidsregels alleen duurzame en correct geproduceerde goederen op de campus toelaten. Ik vermoed dat er in die *manden* – het klonk inmiddels als een scheldwoord – ‘erg veel plastic verpakkingen zitten? En bewerkt voedsel? Fruit uit de gemechaniseerde fruitteelt zonder biologisch of fairtrade certificaat, en ongetwijfeld onder de pesticiden? Zitten er noten in die...’ – nog meer venijn – ‘... *manden*? Waarschijnlijk wel, en onze campus is notenvrij. En had je het net over knuffeldieren? Ik kan onmogelijk goedkoop, niet-biologisch afbreekbaar speelgoed toelaten op de campus.’

‘Jullie willen geen niet-biologisch afbreekbaar speelgoed?’ vroeg de chauffeur. Hij zette zijn handpalm tegen het dashboard, alsof hij zich schrap zette om niet in te storten.

Rowena zuchtte diep. ‘Er staan al een paar auto’s achter je te wachten. Je kunt vlak hierachter keren.’ Ze wees naar de kleine rotonde verderop, waar ongetwijfeld de hele dag mensen, busjes en spullen die door de Every ongewenst waren verklaard, terugkeerden naar de niet-geverifieerde wereld. De chauffeur keek Rowena lang aan, tot hij eindelijk met zijn busje wegreed.

Het was in veel opzichten een vreemde situatie, dacht Delaney. Alleen al dat hier een bezorger kwam die niet voor de Every werkte. Vijf jaar geleden had de Circle een internetreus opgekocht, een bedrijf dat was vernoemd naar een Zuid-Amerikaanse jungle, en door die overname was de Circle het rijkste bedrijf geworden dat de wereld ooit had gekend. Door de fusie had het zijn naam moeten veranderen in de Every, een naam die de oprichters definitief en onontkoombaar vonden vanwege de associatie met alomtegenwoordigheid en gelijkheid. Ook de internetreus was blij met de nieuwe start. De ooit redelijke, ooit

betrouwbare onlinemarkt had men laten verworden tot een chaotische wildernis van louche verkopers, namaakspullen en regelrechte oplichterij. Het bedrijf had afstand gedaan van elke verantwoordelijkheid en de klanten liepen weg: niemand vond het leuk om te worden opge-licht en belazerd. Tegen de tijd dat de website weer op orde was, was het bedrijf het vertrouwen van de ongedurige klanten kwijt. De Circle bekookstofde een aandelenovername en de oprichter van het internetbedrijf, die steeds meer in beslag werd genomen door echtscheidingen en rechtszaken, was maar al te blij om te kunnen cashen en samen met zijn vierde echtgenote de blik op de ruimte te kunnen richten; ze overwogen zich terug te trekken op de maan.

Na de overname werd er een nieuw logo ontworpen. Het stelde drie golven voor die een cirkel omspoelden, en verwees naar het stromen van water, het ontstaan van nieuwe ideeën, naar interconnectiviteit en oneindigheid. Of het nu een succes was of niet: het was in elk geval een stuk beter dan het oude logo van de Circle, dat deed denken aan een putdeksel, en het versloeg met gemak het oude logo van de internetreus: die valse grijns. Omdat de onderhandelingen gespannen en uiteindelijk vijandig waren geweest, was het – nu de fusie afgerond was – niet verstandig de oude naam van het internetbedrijf hier op de campus te laten vallen; als het bedrijf überhaupt nog ter sprake kwam, werd het *de jungle* genoemd, met een opzettelijke kleine letter j.

De Circle was sinds de oprichting in het nabijgelegen San Vincenzo gevestigd geweest, maar door een gelukkige samenloop van omstandigheden was het bedrijf op Treasure Island terechtgekomen, een grotendeels kunstmatig eiland midden in de San Francisco Bay. Het was in 1938 aangelegd naast een bestaand eiland, Yerba Buena, en bedoeld als locatie voor een nieuw vliegveld. Toen de Tweede Wereldoorlog uitbrak, werd er een marinebasis gebouwd met een lappendeken van hangars, die na de oorlog langzamerhand werden omgetoverd tot werkplaatsen, wijnmakerijen en betaalbare woonruimtes – allemaal met een adembenemend uitzicht op de Bay, de bruggen en de heuvels in de East Bay. Toch waagden projectontwikkelaars zich hier niet, vanwege het onbekende militaire (en naar men aannam giftige) afval dat onder het overvloedige beton begraven lag. In de jaren 2010 bedachten ze eindelijk hoe ze het risicomangement moesten afhandelen en werden er fantastische plannen opgesteld. Er werd een nieuwe haven gebouwd,

er kwam een nieuw metrostation en er werd een muur van één meter twintig opgetrokken tegen de verwachte zeespiegelstijging in de komende decennia. Toen braken de pandemieën uit, het geld raakte op en het eiland werd voor een appel en een ei te koop aangeboden. De enige adder onder het gras was dat de Californische wet bepaalde dat de kust vrij toegankelijk moest blijven. De Every vocht deze bepaling in stilte aan, verzette zich daarna openlijk, maar moest het onderspit delven; op het hele eiland bleef een strook van vijf meter toegankelijk voor iedereen die er kon komen.

‘Delaney Wells?’

Delaney draaide zich snel om en zag een man van begin veertig staan. Hij had een kaalgeschoren hoofd en grote bruine ogen die groter leken door de glazen van zijn randloze bril. De kraag van zijn zwarte shirt met ritssluiting stond omhoog, zijn benen waren in een strakke groene spijkerbroek geperst.

‘Dan Faraday?’ vroeg ze.

Sinds de pandemieën werd een handdruk als medisch onverantwoord beschouwd – en volgens velen agressief – maar er was nog geen universele alternatieve begroeting. Faraday koos ervoor een denkbeeldige hoed te lichten. Delaney maakte een kort buiginkje.

‘Zullen we lopen?’ vroeg hij, en hij glipte langs haar door het hek. Niet naar de campus, maar in de richting van de smalle strook langs het water.

Delaney liep met hem mee. Ze had gehoord dat het hier bij de eerste sollicitatiegesprekken meestal zo ging. Het was met sollicitanten al net als met niet-biologisch afbreekbaar speelgoed: de Every wilde geen niet-gescreende, niet-geselecteerde mensen die de campus zouden kunnen besmetten. Iedereen die nieuw was zou op een of andere manier de veiligheid in gevaar kunnen brengen, en omdat sollicitanten als Delaney nog niet grondig waren gescreend en geclarend – afgezien van drie oppervlakkige AI-screenings – kon zo’n eerste gesprek het beste buiten de campus worden gevoerd. Maar dat was niet wat Dan zei.

‘Ik moet mijn stappentelling opvoeren,’ zei hij, en hij wees naar zijn oval, de alomtegenwoordige armband van de Every, die talloze gezondheidsgegevens mat en door alle verzekeraars en de meeste overheden verplicht werd gesteld.

‘Ik ook,’ zei Delaney. Ze wees op haar eigen oval, waar ze gruwelijk

de pest aan had maar die een onmisbaar onderdeel vormde van haar dekmantel.

Dan Faraday lachte. Elke kandidaat kwam hier ongetwijfeld aanzetten met zo veel mogelijk Every-spullen, dacht Delaney. Dat was geen geslijm. Je kwam er gewoon niet onderuit als je hier iets wilde bereiken. Hij gebaarde naar Delaney dat ze de straat zouden oversteken naar de openbare promenade die om het hele terrein liep.

Het spijt me, dacht Delaney. Vanaf nu is alles één grote leugen.

II

Delaney hoefde er voorlopig alleen maar voor te zorgen dat Dan Faraday zó van haar gecharmeerd raakte dat hij haar voor een tweede, grondiger gesprek zou aanbevelen. Daarna zouden er nog minstens drie volgen. Ze had gehoord dat sommige werknemers van de Every in een halfjaar tijd wel twaalf keer op gesprek waren geweest voordat ze werden aangenomen.

‘Laten we een stukje lopen en wat rondkijken,’ zei Dan. Hij keek gemoedelijk, redelijk, maakte een kalme, bedachtzame indruk en leek tot niets anders in staat. ‘Als je onderweg iets wilt eten of drinken, kunnen we wel even ergens gaan zitten.’

De kleine strook rond de Every-campus, met een rij ogenschijnlijk onafhankelijke winkels voor de toeristen die hier van het uitzicht kwamen genieten, zag eruit als een inderhaast opgestelde filmset. Een architectenbureau, donker, verlaten; vrolijk ingerichte maar lege banketbakkerszaken; veganistische ijssalons. Je zag bijna niemand op straat, behalve hier en daar wat mensen die er precies hetzelfde uitzagen als Delaney en Dan: een staffid van de Every – een Everyone – die een sollicitatiegesprek voerde met een aspirant-werknemer – een Everyoneabee.

Delaney was zelden nerveus, maar nu was ze op van de zenuwen. Ze had jarenlang ijverig en uiterst nauwkeurig aan haar profiel gewerkt, haar digitale persoonlijkheid, maar er waren zoveel dingen waarvan ze niet kon weten of zij die wisten. Waar ze nu vooral mee zat was dat ze onderweg naar de campus was *geshammed*. Ze had op het perron van de metro een papiertje laten vallen en voordat ze dat kon oprapen had een oudere vrouw het misdrijf met haar telefoon gefilmd. Zoals nu voor de meeste techinnovaties gold, was ook de uitvinding en de verbreiding van Samaritan – een app die standaard op alle Every-telefoons stond – ingegeven door een combinatie van welwillend utopisme en pseu-

dofascistische volgzzaamheid. Dagelijks werden er duizenden shams gepost – een samentrekking van *Samaritaan* en *shame* – met slingerende automobilisten, luid kreunende sportschoolbezoekers, voorkruipers in de rij voor het Louvre, mensen die wegwerpplastic gebruikten en onbekommerde ouders van in het openbaar huilende baby's. Op zich was zo'n sham niet zo erg. Het werd pas een probleem als je werd getagd en als het filmpje werd gedeeld en van commentaar voorzien, want dan kon je Shame-aggregatie onacceptabel hoog oplopen. En zo iets kon je de rest van je leven blijven achtervolgen.

‘Allereerst wil ik je feliciteren met je komst hier,’ zei Dan. ‘Het lukt maar drie procent van de sollicitanten om zo ver te komen. Je begrijpt dat we een heel grondige AI-screening hebben.’

‘Bedankt,’ zei Delaney, maar ze beet op haar onderlip. *Bedankt?*

‘Ik was onder de indruk van je cv, en ik waardeer het persoonlijk erg dat je libarts hebt gedaan,’ zei Dan.

Libarts. Was dat hier ingeburgerd of was het zijn zelfbedachte afkorting? Hij kneep in het lipje van zijn rits, alsof hij zich onzeker afvroeg of het woord bij haar in de smaak viel.

‘Je weet misschien dat we hier ongeveer evenveel libarts-afgestudeerden als engineers aannemen. We doen er alles aan om nieuwe ideeën te kweken.’ Hij liet het lipje van zijn rits los. Het was een beetje zijn manier van je adem inhouden. Als hij een zin formuleerde en uitsprak, hield hij het lipje vast, als de zin er goed uit kwam, liet hij het weer los.

Delaney wist dat de Every niet alleen engineers aannam, daar had ze ook haar hoop op gevestigd. Toch had ze er alles aan gedaan om zich in de categorie van alfa's op een unieke manier te profileren.

Twee jaar geleden was Delaney naar Californië verhuisd waar ze bij Ol Factory ging werken, een start-up die zich richtte op de introductie van geuren in games. Met hun succesvolste release, *Stench of War!*, lieten ze tienerjongens in de hele wereld kennismaken met de stank van diesel, modder en ontbinding. Haar vermoeden dat Ol Factory zich voorbereidde op een mogelijke overname door de Every werd bewaarheid toen er anderhalf jaar nadat ze er was komen werken een deal werd gesloten. De oprichters, Vijay en Martin, gingen mee naar de Every, waar ze niets te doen kregen. Voor Delaney, die relatief kort bij Ol Factory werkte, gold die overstap niet automatisch, maar de oprichters probeerden er wel voor te zorgen dat al hun werknemers in elk geval bij

de Every konden solliciteren, als ze dat wilden.

‘Door je achtergrond en je standpunten ben jij precies de persoon die we zoeken,’ zei Dan. ‘Je bent ongehoorzaam, en dat proberen wij ook te zijn.’

Ongehoorzaam was een recent in zwang geraakt woord, dat in de plaats was gekomen van ontwrichtend/ontwrichter. Dan had het lipje van zijn rits weer vast. Hij leek die rits helemaal open te willen trekken, uit zijn shirt te willen breken, als een kind dat last heeft van een kriebeltrui. Toen de zin langs zijn interne censor was gekomen, liet hij het weer los.

Ze kwamen langs een winkel waar prachtig uitgestalde ijzerwaren en gereedschappen te zien waren, maar geen klanten of personeel.

‘Ik heb dat altijd bewonderd van de Every,’ zei Delaney. ‘Jullie planten je vlag op Titan terwijl iedereen nog bezig is met de maan.’

Dan keek opzij naar haar, en Delaney zag dat haar vergelijking in goede aarde viel. Zijn blik was hartelijk en bewonderend, werd toen ernstiger, een signaal dat hij wilde overstappen naar een serieus onderwerp.

‘We hebben je scriptie gelezen,’ zei hij.

Delaneys gezicht gloeide even. Hoewel haar scriptie ongetwijfeld de belangrijkste reden was dat ze voor een gesprek was uitgenodigd, had ze niet verwacht dat hij er zo snel over zou beginnen. Ze had gedacht dat ze in dit eerste gesprek alleen maar even vluchtig aan de tand zou worden gevoeld.

Ze had haar scriptie geschreven over de waanzin van de antitrustmaatregelen tegen de Circle, met als uitgangspunt dat het helemaal niet uitmaakte of het bedrijf een monopoliepositie had als dat nu eenmaal was wat de mensen wilden. Ze had de term Goedwillend Marktlederschap bedacht voor de naadloze symbiose tussen bedrijf en klant met een perfecte balans voor de consument waarbij efficiënt en tegen de laagste prijs aan alle wensen werd voldaan. Verzet daartegen stond haaks op de wil van het volk, en als beleidsmakers zich keerden tegen wat de mensen wilden, wat diende dat dan nog voor doel? Ze stelde dat als een bedrijf de beste kennis en de beste bedoelingen heeft, het toch mogelijk moet zijn dat het onbelemmerd in staat wordt gesteld ons leven te verbeteren?

Ze had ervoor gezorgd dat haar scriptie online werd verspreid. Ze

was te weten gekomen dat haar betoog in verscheidene interne memo's van het Every-management was besproken en dat er – kort maar niet minder belangrijk – naar was verwezen in een bepaling van de EU die voor de verandering eens gunstig uitviel voor de Every.

‘We hebben hier veel gesproken over de opmerkelijkste punten in je betoog,’ zei Dan. Hij bleef staan.

Delaneys oksels waren nooit eerder zo snel veranderd in klamme moerassen.

‘Je hebt dingen verwoord waar wij natuurlijk zelf ook van overtuigd zijn,’ ging hij verder, ‘maar wij hebben onze gedachten daarover op een of andere manier nooit goed over het voetlicht kunnen brengen.’

Delaney glimlachte. De Every was het bedrijf dat een cruciale rol speelde bij de verspreiding van gedachten uit de hele wereld – in de vorm van tekst, audio, filmpjes en memes – maar ze hadden hier blijkbaar geen flauw idee hoe ze zich het beste konden presenteren bij overheden, wetgevers en critici. De leiders van de Every, en dat gold vooral sinds de gedwongen semipensionering van Eamon Bailey, vroeger de waakhond en de evangelist van de Circle, waren onverbeterlijk toonloos, arrogant en soms ronduit kwetsend. Ze leken nooit spijt te hebben van overtredingen of zich iets aan te trekken van de verderfelijke of nadelige effecten van het gebruik van hun producten. De Circle verspreidde dagelijks miljoenen haatberichten, veroorzaakte ongehoord veel leed en sterfgevallen, had wereldwijd de verloedering van de democratie gefaciliteerd. Als reactie stelden ze een paar commissies in om over het probleem te praten. Ze optimaliseerden hun algoritmes. Ze weerden een paar prominente haatzaaiers en namen slechtbetaalde moderatoren in Bangladesh in dienst.

‘Zoals je de antitrustproblemen schetst waar we tegen strijden,’ ging Dan verder, ‘en in historisch perspectief zet – dat was zelfs voor mij verhelderend, en ik werk hier al vanaf het begin.’ Hij klonk een beetje weemoedig. ‘Je bent heel scherp, dat is waar onze recruiters op voorsorteren.’

‘Bedankt,’ zei Delaney, en ze lachte inwendig. *Op voorsorteren.*

‘Wat vond je scriptiebegeleider ervan?’ vroeg Dan.

Ze dacht met een steek van berouw aan haar hoogleraar, Meena Agarwal. Delaney had in haar tweede studiejaar het college ‘Het is gratis, maar waar blijft de vrije wil?’ van Agarwal gevolgd en ze was sterk

door haar beïnvloed; ze was ervan overtuigd geraakt dat de Circle niet alleen een monopoliepositie had, maar dat er nooit eerder zo'n onverantwoordelijk en gevaarlijk bedrijf was opgetuigd en dat het een existentiële bedreiging vormde voor alles wat ongetemd en interessant was aan de menselijke soort.

Twee jaar later zei Agarwal meteen ja toen Delaney vroeg of ze haar scriptiebegeleider wilde worden, maar ze was geschokt toen ze Delaneys zevenenzeventig pagina's tellende verhandeling las over de waanzin van de beperkende maatregelen die de antiondernemersgezinde overheid tegen de Circle trof. Agarwal had Delaney een 8 gegeven. 'Ik baseer dit cijfer op de nauwkeurigheid van je argumentatie en onderzoek,' schreef ze, 'maar ik maak ernstig moreel bezwaar tegen je conclusies.'

'Heel goed,' zei Delaney nu.

'Mooi,' zei Dan met een glimlach. 'Dus er bestaat in de wetenschap toch nog wel enig respect voor intellectuele onafhankelijkheid.'

Ze sloegen de hoek om en botsten bijna tegen twee mensen aan die duidelijk ook in een eerste sollicitatiegesprek verwickeld waren. Een hippe jonge Everyone en een man die zo te zien minstens vijftig was, maar naarstig probeerde sprankelender en onmisbaarder te lijken dan zijn leeftijd rechtvaardigde. Hij had een bril met een oranje montuur op en droeg een zwart, glanzend overhemd en nieuwe, felgroene sneakers. De Everyone was een jonge, slanke vrouw met een zilverkleurige legging. Delaney meende dat ze Dan even aankeek en daarbij een fractie van een seconde quasiwanhopig haar ogen opensperde. Dan lichtte weer zijn denkbeeldige hoed.

'We vinden het belangrijk om bij sollicitaties niet op leeftijd te letten,' zei Dan.

Delaney, die tweëndertig was, vroeg zich af of hij met haar aan een of ander antileeftijdscriminatieprotocol zou voldoen.

'Oudere kandidaten hebben vaak veel meer levenservaring waar we uit kunnen putten,' zei hij, en zijn blik gleed even over Delaneys schouders, alsof ze daar haar wijsheid bewaarde. 'Zullen we?' vroeg hij, en hij leidde haar naar een speeltuintje, ontworpen door Yayoi Kusama en gefinancierd door de Every.

VOLWASSENEN WELKOM! stond op een bordje, met daaronder tussen haakjes: INDIEN VERGEZELD DOOR EEN KIND. Delaney keek naar de tekst in kleine letters eronder, waarin het belang van Spel (altijd

met een hoofdletter) in het creatieve leven van volwassenen werd benadrukt.

Spel met een grote s was de managementtheorie van het afgelopen jaar, de opvolger van multitasken, singletasken, grit, leren-van-fouten, middagdutjes, cardiowerken, nee zeggen, ja zeggen, de wijsheid van de groep > vertrouwen op je intuïtie, vertrouwen op je intuïtie > de wijsheid van de groep, de Viking-managementtheorie, de commissaris Gordon-workflowtheorie, x-teams, b-teams, de kracht van eenvoud, streven naar complexiteit, zoeken naar zemblanity, creativiteit door radicaal individualisme, creativiteit door groepsdenken, creativiteit door het afwijzen van groepsdenken, mindfulness in de organisatie, blindheid in de organisatie, microwerk, macroluïheid, angstgebaseerde kameraadschap, liefdegebaseerde angst, staand werken, ambulantly werken, slapend leren, en, het nieuwste, limoenen.

‘Vertel eens iets over de Ol Factory,’ vroeg Dan, die nu op een reusachtige rubberen paddenstoel zat. Delaney ging tegenover hem zitten, op een lama van drievoudig gerecycled plastic.

Ze wist dat ze niet in de valkuil moest trappen van kritiek leveren op haar vroegere bazen. ‘Uitmundend,’ zei ze. ‘Uitmundend was een geliefde term bij de Every, had ze gehoord. ‘Ze hebben me heel goed behandeld. Ik heb er elke dag de wereld aan kennis opgestoken.’ *De wereld aan kennis opgestoken*. Die frase had ze nog nooit gebruikt. Maar toen ze vluchtig naar Dan keek, zag ze een goedkeurende blik in zijn ogen.

‘Ik was blij met die overname,’ zei hij. ‘Het was een flink bedrag, maar hun talent is...’

Delaney wist zeker dat hij normaal gesproken ‘uitmundend’ zou hebben gezegd, maar dat woord had zij al gestolen.

Hij kwam met een alternatief: ‘... schitterend. Wat vond je van het overnamebedrag?’

‘Talent is kostbaar,’ zei ze, waarop hij glimlachte.

Het was het enige juiste antwoord, want er zat geen logica in die bedragen. De Every had Ol Factory, een bedrijf dat drie jaar bestond, tweeëntwintig werknemers had en geen winst maakte, gekocht voor bijna twee miljard dollar.

‘Mooi gezegd,’ zei Dan.

Het leek geen enkele zin te hebben om een techbedrijf te kopen of te verkopen tenzij de prijs minstens een miljard dollar bedroeg. Delaney

had zich verdiept in de omzet van Ol Factory vanaf de oprichting en ze kwam niet verder dan drieëntwintig miljoen dollar. En toch had de Every er 1,9 miljard voor betaald. Het was net als met dat niet-winstgevende koptelefoonbedrijf dat voor een miljard dollar was overgenomen, de niet-winstgevende VR-start-up die voor 2,8 miljard was overgenomen, de niet-winstgevende ontwikkelaar van geweldloze games die voor 3,4 miljard was overgenomen. Die bedragen leken nergens anders op gebaseerd dan op de rondheid van het getal en op een cirkelredenering: als je een miljard betaalde, was het een miljard waard – een boude veronderstelling, niet gehinderd door de ervaring die in duizend jaar boekhouden was opgedaan.

‘Ik heb Vijay en Martin nog niet ontmoet,’ zei Dan. Hij wiebelde een beetje en Delaney zag dat zijn paddenstoel een flexibele steel had. Ze vroeg zich af of haar lama ook zo buigzaam was. Ze probeerde het. Het was niet zo.

‘Volgens mij zitten ze in de Romantic Period,’ zei hij, met een vaag gebaar in de richting van de campus. Ergens daarbinnen hadden Vijay en Martin zich geïnstalleerd. Ze mocht die twee graag. Waarschijnlijk voelden ze zich nu ellendig, zoals alle oprichters van een bedrijf die zich hadden laten opkopen. Dat zou de komende vijf jaar niet veranderen: dan konden ze hun aandelen te gelde maken en met de opbrengst een familiestichting oprichten.

Maar de miljardenovernames hielden de techwereld *alive and dreaming*, en de slimste ondernemers beseften dat het veel handiger en veel logischer was om zich voor te bereiden op een overname door de Every, dan om zelfstandig te blijven en te proberen winst te maken – sisyfuswaanzin – of het verraderlijke en onvoorspelbare pad naar de beurs te bewandelen.

‘Ik weet dat je een paar keer van functie bent veranderd, dus misschien kun je iets meer vertellen over je takenpakket binnen Ol Factory?’ vroeg Dan. ‘Het hoeft niet in chronologische volgorde. Mag ik?’ Hij stond op en gebaarde dat hij nu op Delaneys lama wilde.

Delaney stond op en liep naar zijn paddenstoel. ‘Die was vrij amorf,’ zei ze, waarna ze Dans ogen heel even bewonderend zag oplichten. Nog een woord dat hem beviel. Hij was snel onder de indruk, vond ze.

De Every had door de automatische aanvulfunctie jarenlang duizenden woorden richting vergetelheid gebonjourd omdat alleen de meest

waarschijnlijke werden voorgesteld in plaats van de minder gebruikelijke, en dat had als onverwacht gevolg dat complete delen van de taal vrijwel helemaal in onbruik waren geraakt. Als een woord als *amorfe* viel, spitsten Everyones de oren, alsof ze een lied hoorden dat ze nog vaag uit een ver verleden kenden.

Delaney deed verslag van haar arbeidsverleden bij Ol Factory. Ze was begonnen als een soort directieassistente, wat na enige tijd office manager werd genoemd, ook al moest ze nog steeds hetzelfde doen, namelijk alles. Ze regelde de snacks en de lunch. Ze liet de kantoren onderhouden, zorgde dat iedereen te eten had, ze nam tuinmannen aan en zei wat die moesten doen. Ze organiseerde alle events, van vergaderingen met broodjes op kantoor en retraites in het Presidio tot en met Martins bruiloft op de top van de Tamalpais (daarvoor had ze een team hanggliders moeten inhuren die bereid waren om in smoking te vliegen). Dit vertelde ze aan Dan, volkomen eerlijk, maar wel in de hoop dat hij zou begrijpen dat ze niet van plan was om ook bij de Every feestjes te organiseren en de catering te regelen.

‘Ik heb zelf ook wel eens wat gesprekken met sollicitanten gevoerd,’ zei ze. ‘Alleen de eerste kennismaking, om ze aan de tand te voelen.’ Ze glimlachte veelbetekenend naar Dan en hoopte dat hij zou waarderen dat ze probeerde een band te scheppen door iets te noemen wat ze met elkaar gemeen hadden.

Hij glimlachte terug, maar plichtmatig. Ze had een zenuw geraakt. Dat was haar wel eerder overkomen. Alle Everyones die ze had ontmoet, de zes of zeven aan wie ze in een bar of bij een etentje was voorgesteld, waren allemaal gewone mensen, stuk voor stuk idealistisch en vaak op een bepaalde manier briljant, en de meeste waren heel openhartig over hun werk en hun leven. Maar ze hadden allemaal hun grenzen. Als Delaney een minuut of twintig gezellig met ze had zitten kletsen over de vele twijfelachtige of belachelijke aspecten van het leven in de Every, of over de soms positieve maar gewoonlijk rampzalige invloed van het bedrijf op de wereld, en wanneer ze het gevoel kreeg dat deze Everyone vrijuit kon spreken en denken, nam het gesprek een bepaalde wending die te ver ging, waardoor de nieuwe Everyone-vriend zich verschanste achter een formelere, defensievere houding. Het woord *monopolie* bleef onuitgesproken. Ze begon niet over *Kool-aid*. Elke vergelijking, zelfs voor de grap als ze een borrel ophadden, tussen Jim Jones, David

Koresh of Keith Ranieri en Eamon Bailey, de medeoprichter van de Circle, werd verschrikkelijk smakeloos gevonden en absoluut niet trefvend. Als de naam Stenton viel, een van de andere Drie Wijze Mannen, die de Every had verlaten om een onzalig bondgenootschap te vormen met een publiek-private onderneming in China, viel er een ijzige stilte. En het was lastig te bedenken wat je wel en niet kon zeggen over Mae Holland, die nu de CEO van de Every was.

Mae was tien jaar geleden begonnen bij de klantenservice van de Circle en ze werd al snel een van de eerste volledig transparante medewerkers; ze streamde haar leven dag en nacht, en omdat ze uiterst loyaal was aan het bedrijf, en ook jong, aantrekkelijk en redelijk charismatisch, steeg haar ster binnen het bedrijf angstaanjagend snel. Haar criticasters vonden haar saai en hopeloos voorzichtig. Haar fans, en dat waren er veel meer, vonden haar bedachtzaam, respectvol ambitieus en inclusief. Beide kampen waren het over één ding eens: ze was in al die jaren dat ze nu bij het bedrijf werkte nog nooit met een waardevol nieuw idee gekomen. Zelfs na de fusie met de jungle leek ze geen idee te hebben wat dat allemaal ging betekenen en hoe de bedrijven met het oog op winstmaximalisatie het beste met elkaar vervlochten konden worden.

‘Er zaten... hoeveel mensen bij Ol Factory?’ vroeg Dan.

Delaney wist dat Dan dat getal kende en dat als zij niet precies wist hoeveel mensen er werkten, ze zou overkomen als iemand die niet geïnteresseerd was in haar collega's, of als iemand die niet kon tellen.

‘Tweeëntwintigeneenhalf,’ zei ze. ‘We hadden ook een jonge vader, die werkte parttime toen we werden overgenomen.’

‘Vind je dat ze daar een goede werk-privébalans hadden?’ vroeg Dan. Hij zat weer aan de rits van zijn shirt.

Delaney vertelde hem dat ze vaak buiten gingen lunchen, dat ze drie keer per jaar op retraite gingen (door haar georganiseerd), en over die warme vrijdag in juni toen Vijay en Martin iedereen naar het strand bij Pacifica hadden gestuurd.

‘Wat leuk,’ zei Dan. ‘Maar als je in zo'n kleine organisatie bent begonnen, zou het je dan in een veel groter bedrijf wel bevallen? We zijn wel op zoek naar een bepaalde mate van absorptievermogen.’

‘Absoluut,’ zei ze. *Absorptievermogen.*

Er hadden de laatste drie jaar negentien zelfmoorden plaatsgevonden

op de Every-campus, wat in de pas liep met de wereldwijde toename van zelfmoorden, maar niemand wilde het daarover hebben – vooral omdat niemand bij de Every leek te weten wat de oorzaak was en wat er tegen kon worden gedaan. Zelfs het aantal van negentien was onduidelijk, want er was geen plaatselijk nieuws, er waren geen journalisten meer – dat was allemaal overbodig gemaakt door de sociale media, de reclame-apocalyps en, vooral, de strijd tegen subjectiviteit – dus de informatie over de doden moest worden gereconstrueerd aan de hand van geruchten en gefluisterde verslagen van mensen rond de baai die hier of daar een lijk hadden zien aanspoelen.

‘Ik moet toegeven dat ik al wel het gevoel had dat Ol Factory vroeg of laat zou worden overgenomen,’ zei Delaney, ‘dus ik heb er al een tijdje over kunnen nadenken. Niet dat ik ervan uitging dat ik hier zou worden aangenomen. Maar ik heb er wel over gemijmerd en van gedroomd.’

Delaney was van plan om de Every kapot te maken. Ze had jaren gewacht op een kans om voor het bedrijf te gaan werken en het systeem van binnenuit te verwoesten. Haar scriptie was het begin geweest van het bedrog dat ze met tussenpozen pleegde. Ze wist toen al dat ze de indruk moest wekken dat ze aan de kant van het bedrijf stond, een bondgenoot was die ze uiteindelijk binnen hun gelederen zouden willen verwelkomen. Als ze eenmaal binnen was, zou ze de hele machinerie onderzoeken op zwakke plekken en dan keihard toeslaan. Als een Snowden. Een Manning. Ze wilde als een Felt de Every uit het veld ruimen. Of ze nu op dezelfde beschaafde, heimelijke, klokkenluidermanier te werk zou gaan als haar voorgangers of een rechtstreekse aanval zou openen, maakte haar niet uit. Ze wilde niemand kwaad doen, niemand een haar op zijn hoofd krenken, maar de Every moest eraan, er moest een einde komen aan de kwaadaardige wereldheerschappij van het bedrijf.

Dan stapte van zijn lama en keek weer op zijn oval. Hij begon op de plaats te rennen, versnelde zijn tempo tot ze alleen nog een waas van knieën en vuisten zag. Het duurde een minuut of twee, niet langer, tot er een feestelijk geluid uit zijn oval klonk en hij stopte.

‘Sorry,’ hijgde hij. ‘Ik heb mijn vrouw iets beloofd. Daarom ben ik ook veganist geworden en doe ik meteen mijn cardio als het daar volgens mijn oval het optimale moment voor is. Ze is vorig jaar overleden.’

‘Ach. Wat vreselijk,’ zei Delaney.

‘Heb jij de laatste tijd nog een MRI gedaan?’

Dat had ze niet. Dan trok zijn mouw omhoog tot zijn telefoon zichtbaar werd; hij droeg die om zijn onderarm, zoals de laatste tijd populair was. Hij scrolde door misschien wel duizenden filmpjes van dezelfde vrouw in een huis met lichte houten vloeren, in een hangmat op een groene helling, geknield in een rozentuin. Ze leek veel te jong om er al niet meer te zijn.

‘Dit is Adira,’ zei hij terwijl de thumbnails voorbijvlogen. Hij leek te bedenken welke hij zou laten zien aan Delaney, iemand met wie hij net had kennisgemaakt. ‘Ze had al stadium 4 toen ze de tumor ontdekten,’ zei hij. Hij keek omhoog naar de Bay Bridge; een kleine auto die geluidloos naar het westen reed ving het licht. ‘Maar ja... Ik moest haar beloven dat ik het vóór zou blijven, qua gezondheid. Dat kan ik jou ook sterk aanraden.’

‘Oké,’ zei Delaney, volkomen overrompeld. Die man leek echt de beste bedoelingen te hebben en dat was een nare bijkomstigheid.

Hij bleef scrollen. Delaney hoopte vurig dat hij geen filmpje zou kiezen om aan haar te laten zien. Maar dat deed hij toch.

‘Ze kon ontzettend goed hardlopen,’ zei hij, en daar kwam Adira al op het scherm tot leven. Ze had net een wedstrijd gelopen en ze stond lachend met haar armen in haar nek, op haar shirtje was het nummer 544 gespeld. Delaney dacht eerst dat het geluid uitstond en ze hoopte dat ze niet ook nog Adira’s stem zou moeten horen.

‘O sorry,’ zei Dan, en hij zette het geluid harder.

‘Is het me echt gelukt?’ vroeg Adira hijgend en lachend in de camera.

‘Ja, echt,’ zei een stem buiten beeld. Dat was Dan. Hij klonk heel trots. ‘Het is je gelukt, schat van me.’ Toen bewoog de camera omlaag.

Dan tikte weer op het scherm en scrolde verder, op zoek naar nog meer momenten uit Adira’s leven die hij wilde laten zien. Hij leek alles van zijn vrouw daar te bewaren, in die telefoon om zijn arm, en hij bleef maar zoeken terwijl Delaney afwachting naast hem stond.